CYFARFOD COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU A GYNHALIWYD AR 01 MEDI 2020

Yn bresennol: Dr Debra Williams (Cadeirydd); Mr Ceri Stradling (Dirprwy Gadeirydd); Mr David Powell; Mr Theodore Joloza.

Swyddogion CFfDLC yn bresennol: Mrs Shereen Williams (Prif Weithredwr); Mr Tom Jenkins (Pennaeth Polisi a Rhaglenni); Mr Rhys Brooks (Swyddog Arolygon); Mr Nathan Sweetman (Swyddog Cymorth Busnes)

Amser Dechrau: 13:00
Amser Gorffen: 14:30

Ymddiheuriadau:

Mrs Julie May

1. Datganiadau o Fuddiant

Datganwyd buddiant gan David Powell a Rhys Brooks, fel trigolion Caerdydd.

2. Cofnodion cyfarfod y Comisiwn a gynhaliwyd ar 05 Awst 2020

2.1. **Penderfynwyd** cymeradwyo cofnodion y cyfarfod fel cofnod cywir o’r materion a ystyriwyd, yn amodol ar nifer o fân ddiwygiadau.

3. Arolwg Etholiadol Wrecsam – Adroddiad Terfynol

3.1. Rhoddwyd ystyriaeth i’r Adroddiad dyddiedig 21 Awst 2020 gan y Swyddog Arolygon.

3.2. Ystyriodd y Comisiwn gynnwys yr adroddiad, a chynigiodd enwau ar gyfer wardiau etholiadol.

3.3. **Cytunwyd** ar yr adroddiad, yn amodol ar fân newidiadau i’w gwneud gan y Swyddog Arolygon cyn dechrau’r broses Sicrhau Ansawdd.

<u>Cyfanswm nifer yr aelodau – 56</u>

3.4. Enwau:

Ystyriodd y Comisiwn yr enwau arfaethedig ar gyfer y wardiau etholiadol. Isod, ceir rhestr o'r enwau cytûn yn Gymraeg a Saesneg.

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Rossett	Yr Orsedd
Llay	Llai
Acrefair North	Gogledd Acre-fair
Cefn East	Dwyrain Cefn
Cefn West	Gorllewin Cefn
Llangollen Rural	Llangollen Rural
Penycae	Pen-y-cae
Penycae and Ruabon South	Pen-y-cae a De Rhiwabon
Ruabon	Rhiwabon
Brymbo	Brymbo
Esclusham	Esclusham
Pant and Johnstown	Pant a Johnstown
Minera	Y Mwynglawdd
Ponciau	Ponciau
Rhos	Rhos
Bryn Cefn	Bryn Cefn
Gwenfro	Gwenfro
Gwersyllt North	Gogledd Gwersyllt
Gwersyllt East	Dwyrain Gwersyllt
Gwersyllt South	De Gwersyllt
Gwersyllt West	Gorllewin Gwersyllt
New Broughton	New Broughton
Cartrefle	Cartrefle
Gresford East and West	Dwyrain a Gorllewin Gresffordd
Holt	Holt
Queensway	Queensway
Smithfield	Smithfield
Whitegate	Whitegate
Wynnstay	Wynnstay
Brynffynnon	Brynffynnon
Erddig	Erddig
Hermitage	Hermitage
Offa	Offa
Bangor Is-y-Coed	Bangor Is-y-Coed
Bronington and Hanmer	Bronington a Hanmer
Overton and Maelor South	Overton a De Maelor
Acton and Maesydre	Gwaunyterfyn a Maes-y-dre
Borras Park	Borras Park
Little Acton	Little Acton
Rhosnesni	Rhosnesni

4. Arolwg Etholiadol Caerdydd – Adroddiad Terfynol

4.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad dyddiedig 11 Awst 2020 gan y Swyddog Arolygon.

4.2. Ystyriodd y Comisiwn gynnwys yr adroddiad, a chynigiodd enwau ar gyfer wardiau etholiadol.

4.3. **Cytunwyd** ar yr adroddiad, yn amodol ar fân newidiadau i'w gwneud gan y Swyddog Arolygon cyn dechrau'r broses Sicrhau Ansawdd.

<u>Cyfanswm nifer yr aelodau – 79</u>

4.4. Enwau:

Ystyriodd y Comisiwn yr enwau arfaethedig ar gyfer y wardiau etholiadol. Isod, ceir rhestr o'r enwau cytûn yn Gymraeg a Saesneg.

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Adamsdown	Adamsdown
Cathays	Cathays
Gabalfa	Gabalfa
Plasnewydd	Plasnewydd
Riverside	Glanyrafon
Cyncoed	Cyncoed
Llanrumney and Old St Mellons	Llanrhymni a Phentref Llaneirwg
Pentwyn	Pentwyn
Penylan	Penylan
Pontprennau	Pontprennau
Rumney	Tredelerch
Trowbridge	Trowbridge
Pentyrch and St Fagans	Pentyrch a Sain Ffagan
Radyr	Radur
Heath	Y Mynydd Bychan
Lisvane and Thornhill	Llys-faen a'r Ddraenen
Llanishen	Llanisien
Rhiwbina	Rhiwbeina
Whitchurch and Tongwynlais	Yr Eglwys Newydd a Thongwynlais
Butetown	Butetown
Grangetown	Grangetown
Splott	Y Sblot

5. Arolwg Etholiadol Caerffili – Adroddiad Terfynol

5.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad dyddiedig 20 Awst 2020 gan y Swyddog Arolygon.

5.2. Ystyriodd y Comisiwn gynnwys yr adroddiad, a chynigiodd enwau ar gyfer wardiau etholiadol.

5.3. **Cytunwyd** ar yr adroddiad, yn amodol ar fân newidiadau i'w gwneud gan y Swyddog Arolygon cyn dechrau'r broses Sicrhau Ansawdd.

<u>Cyfanswm nifer yr aelodau – 69</u>

5.4. Enwau:

Ystyriodd y Comisiwn yr enwau arfaethedig ar gyfer y wardiau etholiadol. Isod, ceir rhestr o'r enwau cytûn yn Gymraeg a Saesneg.

Enw Saesneg	**Enw Cymraeg**
Aber Valley	Cwm Aber
Aberbargoed and Bargoed	Aberbargoed a Bargoed
Blackwood	Coed-duon
Cefn Fforest and Pengam	Cefn Fforest a Phengam
Gilfach	Gilfach
Crosskeys and Ynysddu	Crosskeys ac Ynys-ddu
Penmaen	Pen-maen
Pontllanfraith	Pontllanfraith
Darran Valley	Cwm Darran
Moriah and Pontlottyn	Moriah a Phontlotyn
New Tredegar	Tredegar Newydd
Twyn Carno	Twyncarno
Hengoed	Hengoed
Llanbradach	Llanbradach
St Cattwg	Sant Cattwg
Ystrad Mynach	Ystrad Mynach
Bedwas and Trethomas	Bedwas a Threthomas
Machen and Rudry	Machen a Rhydri
Morgan Jones	Morgan Jones
St Martins	Sant Martin
Van	Y Fan

6. Unrhyw Fusnes Perthnasol Arall – Diweddariad o'r Cyfarfod gyda'r Gweinidog

6.1. Rhoddodd y Cadeirydd a’r Prif Weithredwr ddiweddariad o’r cyfarfod gyda’r Gweinidog.

6.2. Nodwyd bod y Gweinidog wedi canmol y nodiadau briffio a anfonwyd at swyddogion pan gyhoeddir yr Argymhellion Terfynol.

6.3. Canmolodd y Gweinidog y Comisiwn am ei waith caled a’i gynnydd mewn perthynas â’r Rhaglen Arolygon Etholiadol.

6.4. Mynegodd y Gweinidog ddiddordeb yn lles staff yn y Comisiwn. Sicrhawyd y Gweinidog gan y Cadeirydd fod mesurau priodol ar waith, o ran trefniadau gweithio a’r amgylchedd gweithio, yn yr hinsawdd sydd ohoni.

6.5. Dywedodd y Gweinidog y cafwyd adborth cadarnhaol, gan gynghorau, ynglŷn â rôl y Comisiynydd Arweiniol.

6.6. Awgrymwyd porth newydd ar gyfer y rhaglen arolygon nesaf. Nodwyd y gallai hyn fod yn arbennig o fuddiol at ddibenion cael mynediad at adroddiadau.

6.7. Hysbyswyd y Gweinidog, erbyn diwedd 2020, y bydd tri adroddiad yn aros. Pwysleisiodd y Gweinidog y cynnydd da y mae’r Comisiwn wedi’i wneud gyda’r Rhaglen Arolygon Etholiadol.

6.8. Trafodwyd y cylch nesaf o arolygon gyda’r Gweinidog. Yn y drafodaeth hon, amlygwyd gwersi a ddysgwyd, ac arferion gorau o Loegr a’r Alban.

6.9. Dywedodd y Prif Weithredwr ei bod hi a’r Pennaeth Polisi a Rhaglenni wedi crynhoi’r wybodaeth berthnasol i ddangos llinellau amser adroddiadau ac adborth a dderbyniwyd.

6.10. Dywedodd y Prif Weithredwr fod deiseb wedi’i chyflwyno gan Yr Hob a Chaergwrle o ganlyniad i arolwg a chynigion Sir y Fflint. Mae’r Prif weithredwr a’r Pennaeth Polisi a Rhaglenni wedi darparu gwybodaeth a’r adroddiad opsiynau, mewn perthynas â hyn.

6.11. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod un arolwg, sef yr arolwg ar gyfer Ceredigion, wedi derbyn penderfyniad gweinidogol hyd yma.

7. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: 13 Hydref 2020